

Recensie: Peter Vermeulen

Ineke Baron: 'Ons kind heeft PDD-NOS' Over beperkt vermogen om liefde te ontvangen.
Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer 2010 ISBN: 9789023924944 (PDD-NOS/PO/1) Zie ook www.boekencentrum.nl

Soort boek/ziekte/stijl: Verhalen uit het leven van een moeder die begrijpt dat haar zoon anders is dan andere kinderen. Pas als bij Rutger de diagnose PDD-NOS wordt gesteld leert zij omgaan met dit gegeven.

Over de schrijver: Ineke Baron (1957, Ter Aard, Drente) heeft een gezin dat bestaat uit zeven kinderen en inmiddels ook zeven kleinkinderen. Daarnaast hebben ze twee Roemeense 'pleeg' kinderen.

Met schrijven is ze in 1992 begonnen en haar eerste boek werd in 1995 uitgegeven. Ondertussen heeft ze verschillende jeugdboeken op haar naam staan. Ze volgt ook een opleiding voor psychosociaal therapeut en pastoraal therapeut en werkt als hulpverlener in gevangenissen.

Korte beschrijving: Rutger heeft PDD-NOS, een stoornis binnen het autismespectrum. Het boek vertelt het verhaal vanaf de geboorte van Rutger tot zijn negentiende jaar. Binnen vier delen met elk een eigen thema beschrijft moeder Ellen haar persoonlijke ervaringen en die van de overige gezinsleden. In de cursieve tekst, die vanuit het perspectief van Rutger is geschreven, wordt getracht zijn wijze van beleven te verwoorden.

In het eerste deel wordt het gedrag van Rutger vooral als vreemd ervaren. Hij leeft in zijn eigen wereld en er ontstaat een zekere moedeloosheid binnen het gezin, omdat niet duidelijk is wat er met Rutger aan de hand is. Ondanks dat de meeste aandacht naar hem gaat tasten de ouders in het duister over de juiste manier van omgaan met hun jongste zoon. Moeder Ellen geeft duidelijk te kennen dat ze het niet meer weet en ook haast niet langer kan opbrengen.

Na een afspraak met de schoolarts wordt Rutger in het tweede deel doorverwezen naar een kinderarts. Na veel onderzoeken en gegraaf is de conclusie PDD-NOS, waarin sprake is van een dissonantie in de emotionele, sociale groei en lichamelijke groei en 'dat de sociale voelsprieten van Rutger erg kort zijn.' In dit deel bezoekt hij nog de basisschool, maar een jaar later gaat hij naar het voortgezet onderwijs. Ellen probeert er nog maar even niet aan te denken.

Een opgroeiende Rutger zorgt in deel drie voor grotere conflicten, waartegen zijn moeder Ellen niet altijd blijkt opgewassen. Gesprekken gaan moeizaam, woorden worden verkeerd uitgelegd en Rutger vindt vooral dat er aan anderen veel mankeert, maar niet aan zichzelf. Iets kleins wordt iets groots en Rutger weet precies te vertellen wat fout is.

In het vierde en laatste deel wordt er verhuisd, maar Rutger wordt ondertussen ook zeventien jaar. Het laatste is voor de ouders aanleiding nog eens met de hulpverlening te gaan praten. Dan wordt Ineke meer duidelijk over PDD-NOS. Ze begrijpt dat situaties gemakkelijk kunnen escaleren omdat de persoon niet goed kan omgaan met emoties. In een intermezzo-verhaal wordt een symbolische tijger opgevoerd die zijn oppasser elke dag weer test op zijn moed om na vele jaren eindelijk vriendschap te sluiten. Rutger laat ook af en toe zijn tanden zien in zijn streven naar zelfstandigheid. Hij is al helemaal niet gemakkelijk over te halen om samen met zijn ouders te gaan praten met een deskundige.

Na een conflict over plannen voor motorrijles trekt Ellen de conclusie dat ze hem los moet laten. Gelukkig stapt ze op een gegeven dag vol vertrouwen bij Rutger achter op de motor voor een gezamenlijk ritje. En als hij voor korte tijd een studie sociaal-pedagogisch werk doet, komt hij zichzelf nogal eens tegen. Lastig, maar leerzaam.

Wat viel op: Ellen, de moeder van Rutger is bezorgd en soms zelfs radeloos. Op indringende wijze beschrijft ze situaties binnen het gezin. Het dwingt respect af dat ze gevoelens van onmacht en boosheid zo oprecht deelt met de lezer. Dat maakt het ook heel erg een boek over de worsteling van haar in het vinden van een evenwicht. Ze steekt daarbij niet onder stoelen of

banken dat de religie 'een macht die boven alles uitgaat' is en het gezin troost biedt en moed geeft.

De impressies van Rutger's beleving zijn niet alleen heel verhelderend, maar noodzakelijk om je enigszins te kunnen inleven in zijn denken en het conflict met zijn omgeving. Hij geeft duidelijk aan wat hij wel of niet prettig vindt - twijfel lijkt niet te bestaan. Rutger leeft schijnbaar op een andere planeet.

Het is mooi te lezen dat aan het eind van het verhaal met vallen en opstaan is geleerd hoe met de feiten moet worden omgegaan. Rutger is zoals hij is en er is in de loop der jaren gelukkig een redelijk goede verstandhouding gegroeid.

Citaten: Pag. 80. 'Toen Ellen iets meer probeerde uit te leggen over hun problemen met Rutger, bleef het een poos stil aan de ander kant. En toen kwam de pijn opzetten. Ze voelde zich ineens zo slecht, alsof zij Rutger in een kwaad daglicht wilde stellen. En dat was ze nu juist helemaal niet van plan.'

Pag. 138. "Ja, dat is wat wij willen", zegt Ellen. "dat jij gewoon gelukkig zult worden met de mensen om je heen. Maar om anderen te begrijpen is het voor iedereen nodig om eerst zichzelf goed te leren begrijpen. Dat is echt heel normaal en dat geldt voor iedereen."

Recensies: NBD/Biblion recensie, Drs. H. Menkveld: 'Een gemakkelijk leesbaar boek waarin het accent vooral valt op de eigenaardigheid van dit gedrag, waardoor je het leert herkennen. Voor ouders en leerkrachten die een verantwoorde manier van omgang met moeilijk inleefbaar gedrag zoeken.'

Links: <http://www.inekebaron.nl/>